

2. Молодченко В.В. Модернізація цінностей в українському суспільстві засобами освіти (філософський аналіз) : [монографія] / В.В. Молодченко. – К. : Знання України, 2010. – 383 с.

3. Романовский А.Г. Педагогика успеха : [учебник] / А.Г. Романовский, В.Е. Михайличенко, Л.Г. Грень. – Х. : НТУ «ХПИ», 2012. – 372 с.

4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти : матеріали конференції у Єревані 14–15 травня 2015 року. – 56 с.

5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ від 12 січня 2015 року.

6. Філософський енциклопедичний словник : [енциклопедія] / НАН України, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди ; голов. ред. В.І. Шинкарук. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.

7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2>.

8. Mitchell D.E., Ream R.K. (2014) Professional responsibility. Springer International Publishing, Switzerland. – P. 89–107.

УДК 37.0:37.013

ТОВАРОЗНАВСТВО НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ: СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Ржевська Н.В., к. пед. н.,
викладач кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

Сучасні інноваційні стратегії торкнулися всіх сфер життя людства. Більшою мірою інновації спрямовані на створення комфортніших умов для життя громадян, економію природних ресурсів, автоматизацію та інформатизацію виробництва тощо. Цей перелік представлений різними групами непродовольчих товарів, які характеризуються інноваційністю, актуальністю. Фахівець з товарознавства має володіти знаннями щодо таких товарів, адже саме вони нині формують ринок, а сучасний прогрес і реклама створюють на них попит. У статті проаналізовано сучасні тенденції розвитку галузі непродовольчих товарів, акцентовано увагу на необхідності створення навчальних тем у підготовці майбутніх фахівців з товарознавства й торговельного підприємництва.

Ключові слова: *товарознавство, непродовольчі товари, навчальний матеріал, компетентності, придатність до працевлаштування, професійна ефективність.*

Современные инновационные стратегии коснулись всех сфер жизни человечества. В большей степени инновации направлены на создание комфортных условий для жизни граждан, экономию природных ресурсов, автоматизацию и информатизацию производства и тому подобное. Этот перечень представлен различными группами непродовольственных товаров, которые характеризуются инновационностью, актуальностью. Специалист по товароведению должен обладать знаниями основ таких товаров, ведь именно они сейчас формируют рынок, а современный прогресс и реклама создают на них спрос. В статье проанализированы современные тенденции развития отрасли непродовольственных товаров, акцентировано внимание на необходимости создания новых учебных тем в подготовке будущих специалистов по товароведению и торгового предпринимательства.

Ключевые слова: *товароведение, непродовольственные товары, учебный материал, компетентности, пригодность к трудоустройству, профессиональная эффективность.*

Rzhevska N.V. COMMODITY NONFOOD GOODS: MODERN REQUIREMENTS FOR MAINTENANCE OF EDUCATIONAL MATERIAL

Modern innovative strategies have affected all spheres of human life. To a greater extent, innovations are aimed at creating more comfortable living conditions for citizens, to save on natural resources of automation and production informatization, etc. This list is represented by various groups of non-food products that are characterized by innovation and relevance. Specialist in commodity science must have knowledge about such goods, because they are currently forming a market and modern progress with the advertising creates demand for them. The article analyzes the current trends in the development of the non-food industry, the emphasis is on the need to create educational topics in the training of future specialists in commodity science and trade entrepreneurship.

Key words: *commodity research, non-food goods, educational material, competence, competence to employment, professional efficiency.*

Постановка проблеми. Товарознавство як навчальна дисципліна спрямована на формування актуальних знань, умінь, навичок, що стосуються товарів на всіх етапах їх життєвого циклу. Соціально-економічні перетворення посилюють трансформаційні процеси, викликають зміни суспільних цінностей, економічних тенденцій. У цих умовах інноваційного розвитку підприємництва, посилення торговельних оборотів, інтеграції України у світовий ринок змінилися вимоги роботодавців до якості підготовки майбутніх випускників, розширилася сфера їхньої професійної діяльності. Щоб отримати в процесі навчання навички сприяли працевлаштуванню та професійній продуктивності майбутніх фахівців, необхідно, щоб вони були затребувані з боку провідних стейкхолдерів як України, так і країн ЄС. Товарознавство як наука й навчальна дисципліна завжди перебуває під впливом економічних процесів, адже вони спрямовують вектор розвитку торговельної політики. Нині створення та функціонування повної й усеохопної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС реформує торговельну сферу України, сприяє формуванню її потенціалу відповідно до європейського законодавства. Тому на товарознавство як навчальну дисципліну, що є безпосереднім провідником майбутнього фахівця до реальних умов професійної діяльності, покладається велика місія – формування реальних сучасних затребуваних у європейському просторі знань і навичок. Складність проектування навчального матеріалу товарознавчих дисциплін відповідно до сучасних і перспективних професійних реалій полягає в періоді адаптації України до законодавства ЄС, що супроводжується активними законодавчими змінами, не динамічною/систематичною співпрацею з провідними європейськими університетами, які спеціалізуються на підготовці майбутніх фахівців з товарознавства, відсутністю мовної підготовки для вивчення передового європейського досвіду з товарознавчої сфери, що відображено в газетах, журналах, збірниках матеріалів конференцій тощо. Також великою проблемою є відсутність новітніх підручників, у яких би було відображено реальні та перспективні напрями розвитку товарознавства й суміжних дисциплін, про які мова піде далі в статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці активно працюють над проблематикою окремих аспектів підготовки майбутніх фахівців з товарознавства й торговельного підприємництва. Серед них – Г. Пугачевський, А. Мазаракі, Н. Притульська, С. Белінська, В. Оси-

ка, Н. Мережко, Т. Глушкова, Т. Караваєв, І. Полікарпов, Н. Симкович, В. Плахотін, Г. Бірта, Я. Бичков, Г. Кожушко, Т. Сахно, Д. Козьмич, І. Сирохман, Г. Багрій, О. Пахолок, О. Передрій, М. Поліщук та інші.

У Польщі питанням підготовки фахівців з товарознавства й торговельного підприємництва займається ціла плеяда науковців: Jadwiga Adamczyk, Waclaw Adamczyk, Andrzej Chochyl, Agnieszka Cholewa-Wyjcik, Joanna Dziadkowiec, Tadeusz Fijał, Dariusz Firszt, Andrzej Gajewski, Marta Gollinger-Tarajko, Łukasz Jabłoński, Piotr Kafel, Agnieszka Kawecka, Małgorzata Lisińska-Kuśnierz, Małgorzata Miśniakiewicz, Paweł Nowicki, Stanisław Popek, Anna Prusak, Joanna Ptasńska-Marcinkiewicz, Renata Salerno-Kochan, Grzegorz Suwała, Jerzy Szakiel, Jarosław Świda, Ignacy Duda, Zenon Foltynowicz та інші.

Науковці з інших країн також активно працюють над практичними проблемами товарознавства й торговельного підприємництва та методологічним забезпеченням освітнього процесу майбутніх фахівців цієї спеціальності: Yong Hak Lee, Young Soon Kim (Korea), Daniela Ivanova (Bulgaria), Marta Karkalikova, (Slovakia), Giovanni Lagiola (Italy), Reinhard Lubbber, Eberhard K. Seifert (Germany), Rodica Pamfilie (Romania), Gerhard Vogel, Eva Waginger (Austria).

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати сучасні тенденції розвитку галузі непродуктових товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасність товарознавства як науки не підлягає сумніву. Розвиток техніки, залучення міжнародних інвесторів, інноваційні матеріали й технології сприяють оновленню ринку товарів. Товарознавству як навчальній дисципліні необхідно встигати за стрімким розвитком товарів, що має бути відображено в змісті навчальної дисципліни. Аналіз інновацій сучасного товарного ринку, що представлені на останніх виставках, презентаціях, форумах (Міжнародний промисловий форум, Міжнародний форум «Innovation market», Міжнародний східноєвропейський форум «Інноваційна економіка та наука», Міжнародна спеціалізована виставка «PLAST EXPO UA» тощо), підтверджує активний розвиток ринку товарів, його переорієнтацію на європейські тенденції, серед яких є енергозбереження, смарт-технології, штучний інтелект.

Українські фірми у ключових секторах повідомляють, що брак відповідних навичок серед претендентів – одна з найбільших перешкод під час прийому на роботу. Більшість опитаних роботодавців також вважають, що система освіти не готує до-

статньої кількості фахівців із практичними навичками, необхідним типом або рівнем навичок чи актуальними знаннями.

Невідповідність навичок не є найбільшою перешкодою в діяльності фірм, проте вона обмежує ефективність їхньої роботи, якість послуг і здатність утримувати та розширювати клієнтуру. Крім того, невідповідність навичок значно ускладнює підбір персоналу й укомплектування вакансій [1, с. 44].

Аналіз змісту та навчальної інформації підручників з товарознавства дає змогу зробити висновок про її ґрунтовність, беззаперечну значущість, але разом із тим статичність, що підтверджена спільністю тем прикладів у різні роки видання. Виникає питання: як у майбутнього фахівця з товарознавства можуть бути сформовані актуальні затребувані провідними стейкхолдерами навички, якщо він не має уяв-

лення про перспективні напрями роботи його можливих роботодавців?

Формування актуальних навичок розширює можливості працевлаштування, дає майбутнім фахівцям уявлення про новітні технології й тенденції світового ринку.

Загалом під терміном «навички» часто мають на увазі «компетенції, установки, переконання та поведінку, які здатні змінюватися в процесі розвитку особистості й піддаються вдосконаленню в рамках спеціальних програм і політик» [2]. Розвиток навичок розширює можливості працевлаштування, дає змогу працівникам ефективніше виконувати свою роботу, використовувати новітні технології та впроваджувати інновації, водночас допомагаючи фірмам посісти вигідніше місце в ланцюзі створення вартості відповідної галузі промисловості [3, с. 74].

Таблиця 1

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТОВАРОЗНАВСТВА НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

Назва компанії	Номенклатура продукції
Anshan Anza Electronic Power Co. LTD, Китай	світлотехніка, електротехніка, електроізоляційні матеріали, альтернативна енергетика
KraftPowercon Sweden AB, Швеція	системи безперебійного електроживлення
Атон-Сервис ООО, м. Київ, Україна	проекування енергозберігаючого обладнання для промислових підприємств: системи аспірації, вентилятори, утилізація відходів
ДСМ-Трейд ООО, м. Київ, Україна	широкоформатні системи; струменеві плотери; широкоформатні сканери
Іттон Сервис ООО, м. Дніпро, Україна	тривимірні принтери й п'ятикоординатні верстати для прототипування, виготовлення дослідних зразків, робочих деталей і модельної оснастки. Сучасні модельні й інженерні матеріали. Представник TM Stratasys (США), CMS (Італія), Rampf tooling, Lange + Ritter (Німеччина)
Микрол ООО, м. Івано-Франківськ, Україна	широка номенклатура приладів, компонентів і послуг для застосування в системах автоматизації, пристроях збирання й оброблення даних, засобів зв'язку
Мікротех ЧНПП, м. Харків, Україна	розроблення і виробництво понадпрецизійного вимірювального інструмента за стандартами ISO, DIN. Більше ніж 25 патентів МІКРОТЕХ. Експорт до Польщі, Чехії, Іспанії, Німеччини, Індії, ОАЕ, Білорусь, Грузії, Азербайджану. Власні TM Мікротех®, MICROTECH®, МІКРОТЕХ®
Промислове обладнання й технології, технічний центр ТОВ, Дніпропетровська обл., Україна	розроблення й виробництво приладів неруйнівного контролю, таких як твердомери металів, ультразвукові дефектоскопи, ультразвукові товщиноміри, товщиноміри покриттів, магнітометри, прилади контролю якості будівельних матеріалів під власною TM NOVOTEST
Сіменс Україна Дочірнє Підприємство зі 100-відсотковою іноземною інвестицією, м. Київ	Simotics, Sinamics, Sinumerik – двигуни, приводи, системи числового керування, рішення й послуги для будь-якого завдання управління переміщеннями; продукти й системи для завдань автоматизації в промисловості
Роботікс Інженерія КБ ТОВ, Київська обл., Україна	Робототехніка. Представник TM Panasonic (Японія), StrongHandTools, BuildPro, GoodHand (США)

Аналіз інноваційних здобутків, перспективних напрямів розвитку європейського товарного ринку дає змогу виокремити перспективні напрями для оновлення навчальної інформації для майбутніх фахівців з товарознавства та формування в них затребуваних навичок для працевлаштування й професійної продуктивності.

Узагальнено інформацію про можливих роботодавців напрями їхньої діяльності (таблиця 1).

Отже, конкретні професійні напрями діяльності роботодавців дають підстави стверджувати про наявність таких сучасних напрямів розвитку товарознавства непродовольчих товарів, що не відображені в навчальних підручниках і потребують висвітлення як сучасні перспективні напрями розвитку галузі.

Отже, доцільним є висвітлення таких тем навчального матеріалу з дисципліни «Товарознавство непродовольчих товарів» згідно із сучасними тенденціями розвитку галузі та вимог роботодавців:

1. Технологічні товари, що забезпечують певні технологічні процеси на виробництві (станки, преси, конвеєри, пакувальна техніка). Необхідність дослідження цих товарів зумовлена переходом до безперервного виробництва, коли одна чи декілька запрограмованих машин можуть здійснювати високотехнологічний безперервний процес, що підвищує продуктивність та організованість виробничого процесу.

2. Товари сучасної електроніки, які є результатом електротехнічних розробок і сприяють якісному збереженню, переробленню та використанню інформації; автоматизують процеси. Дослідження цієї групи товарів сприяє формуванню знань і розумінню всеохопного впливу товарів цієї групи на всі сфери життя людства.

3. Товари, що генерують природну енергію та сприяють захисту навколишнього середовища. Дослідження цієї групи товарів є необхідною умовою формування мислення людини-космополіта, громадянина світу, який турбується про майбутнє людства.

4. Органічні непродовольчі товари. Виділення цієї групи товарів викликано великим попитом на органічні товари, що асоціюються з безпечністю, корисністю. Ринок органічних непродовольчих товарів стрімко розширюється і включає товари від засобів для прання до одягу і взуття.

5. «Штучний інтелект». Тенденції роботизації у світі торкнулися багатьох сфер ресторанної виробничої сфери надання послуг. Штучний інтелект є темою шкільних підручників, метою створення дитячих гуртків. Роботизація по праву є феноменом нашого тисячоліття, яке вимагає досліджень, розробки стратегій, конкретних знань методів функціонування безпечних матеріалів, технологій програмування. Усе це дасть змогу майбутньому фахівцю почуватися впевнено у світовому фаховому товаристві.

Висновки з проведеного дослідження. Основним кроком у напрямі вдосконалення відповідності професійної освіти має стати розвиток постійних зв'язків між навчальними закладами та підприємствами з метою адаптації змісту освітніх програм. Систематичний моніторинг вимог роботодавців разом із дослідженням перспективних напрямів розвитку професійної галузі сприятиме ефективній побудові освітнього процесу та добору такого навчального матеріалу, що сприятиме працевлаштуванню й професійній ефективності фахівця з товарознавства і торговельного підприємництва. Засобами моніторингу можуть бути відвідування ярмарок-вакансій ринків інновацій (innovation markets), аналіз зарубіжних публікацій з проблем і перспектив розвитку професійної галузі, співпраця з провідними українськими та зарубіжними стейкхолдерами тощо. Важливою є роль не тільки викладача, а й студентів, які більшою мірою самостійно здобувають інформацію й від ступеня сформованості мотивації яких залежить ефективність використання вільного від формальних навчальних занять часу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ксімена Дель Карпіо, Ольга Купець, Ноель Мюллер і Анна Олефір. 2017. Навички для сучасної України. Огляд. World Bank, Washington, DC. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO.
2. Guerra N., Modecki K. and W. Cunningham. 2014. "Social-Emotional Skills Development across the Life Span: PRACTICE." World Bank Policy Research Working Paper 7123, Washington, DC: World Bank.
3. Banerji A., Cunningham W., Fiszbein A., King E., Patrinos H., Robalino D. and J.-P. Tan. 2010. Stepping Up Skills for More Jobs and Higher Productivity. Washington, DC: World Bank.